

TALLINNA

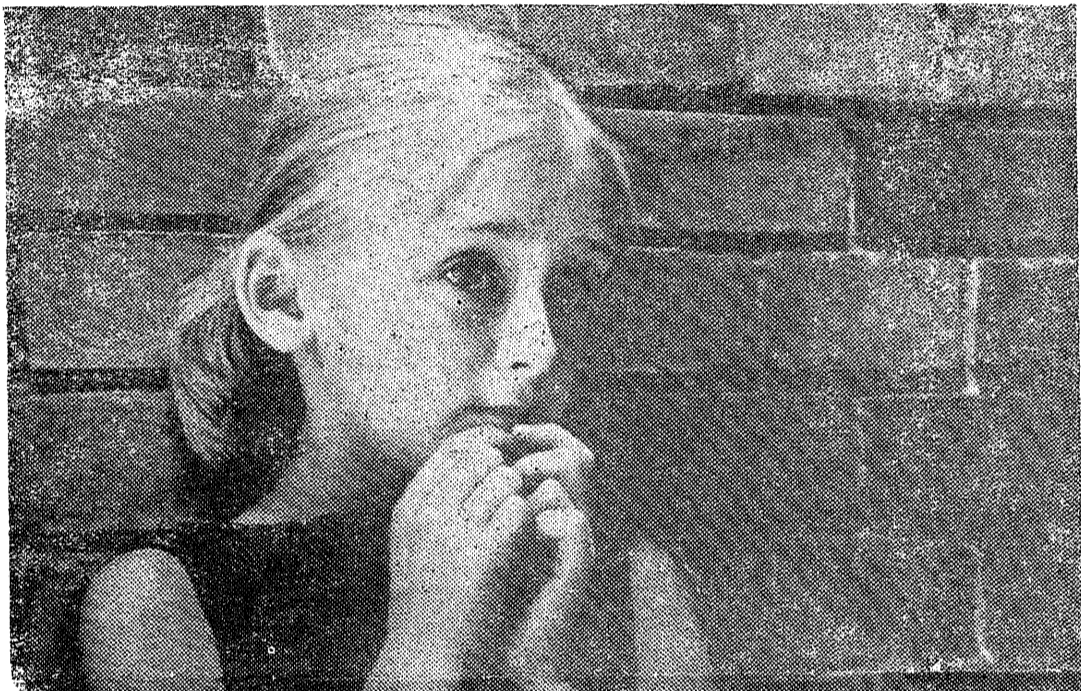
POLÜTEHNIK

KXIII aastakäik TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 7 (662)

Kolmapäeval, 15. märtsil 1972

Suure tee algus

NII UUDISTAB MAAILMA VÄIKE TÜDRUK LEEDU FILMIS «ILUDUS». LÄHEMALT LEEDULASTE TEHTUD FILMIDEST 2. LEHEKÜLJE LOOS «SUURE TEE ALGUS».

RAAMATUKOGU KOLIB

Kes meist poleks põnevusega jälginud TPI uue raamatukoguhoone valmimist Mustamäel! Ehitamine näikse olevat juba lõppenud. — Jah, valmis, ja komisiooni poolt vastu võetud. Milline siis on see meie uus raamatukogu?

Astusin mööda rektoraadi treppi teisele korrusele, kust viib valgusküllane koridor otse raamatukogusse.

Töö käib, raske füüsiline töö — raamatukogu kolib. Kas tõesti kolib teaduslik raamatukogu nii primitiivsel viisil? — Rasked puukastid raamatutega liiguvad veoauto kastist käest kätte mööda koridore ja treppe... Kui oleks tegemist spordiklubiga, siis tunneks iga mees rõõmu tugevast «trennist», aga siin töötavad ju kleenukesed raamatukogutöötajad. Kui laadimine a utiselt lõpeb, siis tuleb kastid jälle kibekiiresti tühiaks teha, et auto järgmise reisi jaoks saaks võtta saaks. Oletatavasti ei lähe ka Laial tänaval raamatud ise kastidesse ega astu autole.

Kui üks laadung jälle katuse alla sai, oli pisut aega hinge tõmmata. Veel enne, kui sain sõna suust (mis teha, vähene treening), ütles osakonna juhataja Dagmar Kangur, et täna olevat päris kerge päev, perioodika püüavad veel palju raskem olema. Abi oleks hädasti tarvis. (Kes ütleks ära oma abist, kui tänuväheks on teadmine, et peagi jälle vajalikku kirjandust kasutada saab, lisaks väike ekskursioon vastvalminud raamatukoguhoones. Kes pidanuksid seda organiseerima? Käesolev artikkel ilmub siis, kui abi pole enam vaja, kuid «Tallinna Polütehnikule» oleks võinud juba varem mõelda.)

Kogu kolimine võinuks juba varem aset leida, kuid puudusid needsamad meeldivad nummeeritud kastikesed, millega äs'a rinnutsi koos olime.

Avamise tähtaeg on nihkunud aprilli alguseni.

Mis ootab külastajat uues raamatukogus? — Avarad, valgusküllased ruumid, moodne sisustus, käepärased fondid. Kõik TPI raamatukogu lugejad saavad siin kirandust laenamiseks, vanemad kursused ka kohapeal kasutamiseks. Uudiseks TPI raamatukogus on konsultandi ametikoht. Konsultant viib pidevalt kataloogide läheduses ja abistab vajalike raamatute leidmisel. Rangesk seaduseks uues maias (nii üliõpilastele kui õppejõududele ja teenistujatele) on lugejapileti esitamine lugemissaali ja abonemendi kasutamisel.

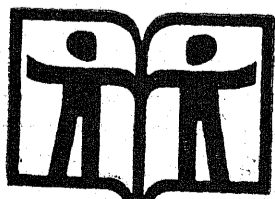
Missugust kirjandust saame Mustamäelt, millest Laial tänavalt? TPI raamatukogu Mustamäe osakond on mõeldud eelkõige vanemate kursuste üliõpilaste ja õppejõudude varustamiseks teatme- ja teadusliku kirjandusega.

Lisaks teadusliku kirjanduse põhifondile, mis asub alumistel

korrustel ja kust raamatud liftiga üles saadetakse, on Mustamäe lugemissaali juures kirjanduse käsikogu ja tehnika-kirjanduse erilaadide kogu (eri laadid põhiliselt kohapeal kasutamiseks). Ainult lugemissaalis kasutamiseks on käsikogus valik õpikuid ja teisi sagedamini nõutavaid raamatuid. Lugemissaali ühe seina katab riulid, kus paikneb eesti-, vene- ja võõrkeelne kolme viimase aasta perioodika. Lugemissaali juures on ka iga nädal vahelduv uudiskirjanduse näitus, mis peaks huvi pakkuma igale raamatusebrale. Rõdul on bibliograafia osakond ning põhjalik teatmekirjanduse kogu.

Õppekirjanduse abonement ja väike lugemissaal jäävad Laiale tänavale. Siit saavad kõikide kursuste üliõpilased laenata õppekirjandust koju.

Tekkiv olukord pole iust kiita, aga katsugem sellega harjuda juba nüüd. Edaspidi aga püüdkem säästa raamatukogutöötajate närve — ei ole ju need süüdi selles, et vanas raamatukogus raamatute virdad täistuubitud riulite vahel juba üle pea kerkima hakkasid ning uus raamatukogu üle poole ligi kolmveerandmiljonilise fondist mahutada ei suuda. (Sai ju hoone siis projekteeritud, kui TPI-s õppis vaid 2000 üliõpilast. Ja kust võisidki need inimesed, kellest maja ehitamine olenes, teada, et juba praegu oleks viis korda suuremat tarvis?)

(järg 2. lk.)

TÄNA ALGAB ELKNÜ XVI KONGRESS

Täna algab Eestimaa Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu XVI kongress, millega jõuab lõpule aruandlus-valimis-periood vabariigi 120 000-liikmelises komsomoliorganisatsioon. Meie instituudi 3800 kommunistlikku noort esindavad kongressil ELKNÜ TPI komitee sekretär Rein Erme sekretäri asetäitja orgtöö alal Mait Aadna, sekretäri asetäitja õppetöö alal Mihhail Klement (EE-67), õppesektori juhataja Toomas Masing (AA-61), välis-suhete sektori juhataja Tõnu Kaarelson (TP-61), sõjalis-patriootilise kasvatusgrupi juhataja Boriss Berenev (MM-47), TPI Rahvusvaheliste Suhete Klubi asepresident Lembit Jaanimägi (TI-87), ja Peeter Tänav (LT-41).

Kongressi ettevalmistamise käigus on aru peetud ka selle üle, millised üliõpilaskomsomoli probleemid sellel foorumil käsitlemist vääriksid. Eesti üliõpilasnõukogus leppisid vabariigi kõrgemate koolide komsomolkomiteede esindajad kok-

ku, et üliõpilaste nimel esneb kongressil seekord ELKNÜ TRÜ komitee sekretär Märk Kubo, lisaks valmistatakse ette sõnavõtt ka TPI poolt.

14. märtsil võttis vabariigi kõrgema ja kesk-erihariduse minister sm. E. Schmidt vastu kongressist osavõtvad kõrgemate koolide delegaadid.

Muidugi on probleeme, mis ei oma ülevabariigilist tähtsust, kuid on siiski liiga suured instituudi komsomolkomitee jaoks. Seetõttu oleks vast kohane tutvustada ka meie esindajaid Tallinna linna valitavates komsomoliorganisatsioonides. ELKNÜ Tallinna Linnakomitees on nendeks Rein Erme, Mihhail Klement ja Ago Pohlak (TP-61); Keskrajooni komsomoli rajoonikomitees Rein Erme, Mait Aadna, Lembit Jaanimägi ja Feliks Järvet (TU sektor), liikmekandidaadina Toomas Masing ja revisjonikomisjonis Mati Vaarmann (TP-61).

ELKNÜ TPI komitee

TULIPUNKTIS

Mis ÜTÜ-s praegu tulipunktis, sellest rääkis meie instituudi ÜTÜ nõukogu esimees M. Loitve.

Märtsi algul oli väike tuulutamispaus — seminar-laager Otepääl. Koos olid üliõpilasteadurid ja üliõpilasteaduse juhendajad vabariigi kõigest kõrgematest koolidest. Korraldajamured võttis seekord enda õlule EPA. Et Otepääl mõnusa puhkuse kõrval ka tõsist juttu aeti, seda kindlasti, — ja sellest meie lehe mõnes järgnevas numbris, kui laagrimõnu ja -mõtted parajalt settinud.

28.—31. märtsini toimub TPI ÜTÜ 25. konverents. Seega omaette juubel (25!) ja tõsine tööaeg. Konverentsi ajal töötavad 28 sektsiooni. On registreeritud 357 ettekannet (323 TPI-st, 34 külalistelt). Osalevaid õppeasutusi on praeguse seisuga 12.

Kui sinne konverents läbi, on ees (10.—15. aprillini) Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV

ja Kaliningradi oblasti üliõpilaste teaduslik-tehniline konverents. See on traditsiooniline ettevõtmine, kuhu tänavu minnakse meilt 50 sõnavõtmisega.

28.—31. märtsini TPI ÜTÜ KONVERENTS

TÄNA LEHES:

- ◆ RAAMATUKOGU KOLIB
- ◆ LEEDU FILMIDEST
- ◆ DOTS. K. TIHASE AKVARELLID
- ◆ KOHTUTI SM. VASSILENKOGA
- ◆ KÜLLA TULEVAD TARTLASED
- ◆ KUULE! KUULE!
- ◆ HÄMMASTAV KOKKUSATTUMUS?

Raamatukogu kolib

(algus 1. lk.)

TEADMISEKS:

Alates Mustamäe raamatukogu avamisest jõustub järgmine kord:

- Üliõpilased, kes tahavad astuda raamatukogu lugejaks, võivad seda teha endiselt ainult Lafi tn. 5.
- Oppejõudude vormistamine lugejaks toimub Mustamäel.
- Kõik, kelle käes on praegu raamatuid TPI raamatukogust, tagastagu need Lafi tn. 5 (mitte Mustamäele) hiljemalt kevadise eksamissessiooni lõpuks.

Juba praegu võib II ühiselamus asuvast 80-kohalisest lugemissaalid leida tähtsamat õppekirjandust ja valida avariilult ilukirjandust (ka kodus lugemiseks!)

Koplis, Kalinini 101 IV korrusel asuvas lugemissaalis saab kasutada majandusliku profiiliga kirjandust ja ajakirju, samuti põhiõpikuid ja ühiskondlik-politilist kirjandust.

Kuna raamatukogu jaoks ei ole eraldatud küllaldaselt hulgal töötajaid, hakkab Mustamäe osakond töötama esialgu ainult ühe vahetusega.

TPI raamatukogu lugejapilet

annab õiguse kasutada kõiki osakondi.

Loodame, et hakkab rutem kerkima juurdeehitus, mis võimaldab raamatukogul tervenisti Mustamäele kolida; et kasutajate hooletuse ja ebaaususe tõttu meie raamatukogust vähem raamatuid kaotsi läheks; et igauks tulevikus meeles peaks: tema pole ainuke, kes raamatut kasutada soovib.

Kõik, kes oskavad hinnata raamatut kui väärtust, on tere-tulnud Tallinna Poliitilise Instituudi raamatukogusse!

J. LAAST-LAAS

Kuidas siis abi organiseerimisega on? J. Laast-Laas, kes raamatukogu praeguste oludega tutvumas käis, arvab oma kirjutises, et «TP» võinuks palju ära teha. Pärisme raamatukogu direktorilt sm. Kikaselt järele. Ta ütles, et kolimise organiseerimisele mõeldi aegsasti ja vastava käskkirja alusel määrati appi laborandid. Kõik oluks korras, kui iga päev oleks kohal olnud määratud arv laborante. Kui aga 9 asemel ilmub ainult näiteks 3, läheb teadagi raskeks.

Leidunuks TPI-s üliõpilasi, kes pärast loenguid omal tihel oleksid raamatukogus aidanud?

Lehitsen kodanliku valitsuse aegseid perioodilisi väljaandeid. Silme ette kerkivad rõõmutud katsed luua oma, rahvuslikku kinematograafiat. Suured sõnad, ülespuhutud avaldused, manifestid ja veel suuremad skandaalid, seotud pankrotistumiste pika ahelaga. Helgemategi lootuste ja püüete tuhmumine.

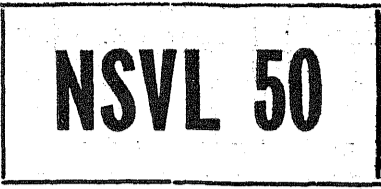
Praegune leedu filmikunst sündis koos nõukogude võimuga.

1940. a. loodi Kaunase kroonikafilmi stuudio. Meie õpetajateks ja juhtideks filmikunsti saladustesse tungimisel said vene nõukogude kinematograafid.

Sõja poolt katkestatud loominguiline tegevus elustus

«Viimane lask» filmis «Elavad kangelased». See teema leidis suurepärase arenduse filmides «Keegi ei tahtnud surra» ja «Taevatrepp».

Kodanikutunnet äratas V. Zalakieviõuse film «Ühe päeva kroonika». R. Vabadas avas oma filmis «Sammud õõs» huvitavalt fašismvastase võitluse teema. Saavutusteks poeetilise filmi a'al osutusid režissöör A. Zabrjunase filmid «Tütarlaps ja kaja» ning «Iludus». Ka meie filmiloojate noorem põlvkond on hakanud üha sagedamini mõtisklema meie ajastu probleemide üle. Nii sündisid filmid «Tunded» (režissöör A. Daus ja A. Grikjavičius), «Tere, elu!» (režissöör A. Grikjavičius), kus tänase

päeva probleeme käsitletakse keerulise, kohati ka traagilise mineviku valguses. Huvitavalt on käsitletud noorsooprobleeme A. Araminas oma filmis «Kui ma olin väike». M. Gedris, filmi «Meeste suvi» lavastaja, arendab oma uues töös «Meie maa haavad» tänuväärte teemat — võitlust nõukogude võimu eest Leedus oktoobripäevil. R. Vabadas lõpetas äsja

SUURE TEE ALGUS

KAADER FILMIST «KIVI KIVI PEALE».

uuesti esimestel kuudel pärast fašistlike okupantide väljakihutamist, kui ekraanidele ilmusid leedu dokumentaalfilmid — filmiperioodika. 1949. aastast a'ustas Vilniuses tegevust leedu filmistuudio. Samal ajal õppisid tulevased leedu filmimeistrid Moskvas ja Leningradis. Esimesed näitlejad emandasid kogemusi, võttes osa keskstuudiote poolt loodavatest filmidest. Nii sündisid filmid «Marite» ja «Neemanil koidab päev», mille võttes tehti Leedumaal.

Praegu esindavad leedu kinematograafiat omanäolised kunstnikud, kes on tunnud ka raja taga. Vilniuse stuudio töö-dang pole suur (2—3 mängu- ja umbes 15 dokumentaalfilmiga aastas, kui filmiperioodikat mitte arvestada). Kuid Nerise jõe ääres paikneva stuudio panus nõukogude kinematograafiasse on märgatav. Parimaks tõendiks selle kohta on kinokülastajate tunnustus, kes meelsasti vaatavad leedu filme; auhin-nad üleliidulistel festivalidel ja välismaalgi — Cannes'is, Kar-lovy Vary's, Locarnos.

Leedu kinematograafia eradamate saavutusteni on jõutud filmides, milles arutletakse rahva saatuse üle, näidatakse episoodi sõjajärgse perioodi klassivõitlusest ning uue inimese kasvamist. Selliseks rõõmustavaks saavutuseks oli režissöör A. Zabrjunase novell

KAADER FILMIST «TAEVATREPP»

TPI filmiklubi järjekordsed õhtud toimuvad reedel, 17. märtsil algusega kell 19.00 ja laupäeval, 18. märtsil kell 17.00. Kavast filmikunsti ajaloole pühendatud loengud filminäidetega. Teisipäeval, 21. märtsil on klubi õhtu algus kell 19.00.

KOHTUMINE

25. veebruaril toimus TPI Nõukogu saalis internatsionaalse töö aktivistide kohtumine NSVL Noorsoo-organisatsioonide Komitee esimehe asetäitja, sm. VASSILENKOGA.

Külaline tegi ettepaneku moodustada üliõpilasbrigaade, kes saaksid vabal ajal teha tööd teha. Näiteks Moskva üliõpilased töötavad hea meelega kodulinna ettevõtetes. Komsomol-komitee sekretäri asetäitja M. Klement informeeris kõrget külalist, et meil on kavas kasutada üliõpilaste tööd teenindussfääris.

Külaline andis lühinformatsiooni NOK'i tegevusest ja selle põhisuundadest. Komiteel on sidemeid ≈ 500 rahvuslike noorsoo- ja üliõpilasorganisatsiooniga 129 riigist ja üle 1000 väiksema organisatsiooniga. 1971. aastal oli läbi viidud 18 rahvusvahelist üritust, mis toimusid NSV Liidus. Nõukogude-India noorte sõpruslaager Kasha-tanis, Nõukogude-Prantsus-maa laagris Tatari ANSV-s oli külas 800 noort prantslast, Eestis, «Nooruses», peeti Lääne-

Saksamaa—NSV Liidu suvelaager. Meie poolt oli 48-see välis-riiki saadetud 72 delegatsiooni.

Sm. Vassilenko rääkis kapitalistliku propaganda põhisuundadest. Kõneleja märkis är-põhisuundad. 1. Reformism — rahvakapitalism, konvergentst-teooria, üldise heaolu ühiskond igasugused «sotsialismid» jne. 2. Pahempoolne ekstremism — maolism, trotskism jne. 3. Pahempoolne ekstremism — vägivalda, seksid propaganda tähelepanu eemale juhtimine ühiskonna elust põhimõtte «...las nad rohkem taantsivad armastavad, ainult et ei tege-leks poliitikaga».

Väliskülalised, kes on Liidu käinud, enamuses veenduvad et sotsialism on ainuüksi õig tee tulevikuks.

Välisvahetuste probleemidest on põhiline võorkeelte oskuseg noorte defitsiit. Selletõttu enamus NOK'i delegatsioonides koosneb üliõpilastest.

Edasi kulges vestlus õppimisega seotud teemadel.

K. TEITER

HÄMMASTAV KOKKUSATTUMUS?

Jutt on ehitusteaduskonna III kursusest ja üldisest elektro-tehnikast. Selle ala eksamiresul-taate ei tule lugeda õnnestunute hulka. Nimetatud asjaolu annab põhjust fakte analüüsida.

Kaheksasse õpperühma kuulunud 128 üliõpilast on liigitatud kolme gruppi eksamitule-muste järgi ja keskmised näi-tajad vastavate gruppide kohta on allpooltoodud tabelis.

Grupp	Esimesel eksami-katsel saadud hinne	Üli-õpilaste arv %	Kontrolltöö parim resul-taat (punktides)	Eksamitules-andest vabas-tatud üliõpi-laste arv % 128-st	Loengutest puudunud tun-dide arv %
I	5 või 4	40/31,25	75	28/22	5,5/11,4
II	3	48/37,5	54	18/14	7,5/15,6
III	2	40/31,25	40	4/3,1	10,5/21,8

Kokku 128/100% 50/39%

Kommentaariid on vist liig-sed! Vast siiski niipalju, et kolmandasse gruppi kuuluvad ka puudumise rekordiomani-kud, kes on külastanud vaid 25...38% loengutest (max. 35

tundi puudunud 48-st ja seda ühes õppeaines!). Mis kasu on sellistest episoodiliselt külastatud loengutest? Ilmnes passiivsus ka eksamissessioonil — eksamieelsetest konsultatsiooni-dest võttis osa vaid 35% ek-samikohustuslikest üliõpilastest. Järeldus ei ole uus — õppe-töö resultaadid ja õppetööst osavõtt on seaduspärases koos-kõlas. Niisiis mitte hämmastav kokkusattumus, vaid range sea-duspärasus.

Dots. R. VÖRK

KÜLAKAEV, REHETUBA...

Kes Aruküla kanti juhtunud ja sealse ümbruses ringi hul-kunud, teab kindlasti, kus on Sa'u-Mart oma suitsutares. Eks ole teadajaid ja sellise vei-dike ebatavalise asja tunnistajaid, neid aga, kes Sa'u-Mardi elamist akvarellvärvidega pa-berile pannud, pole kindlasti palju. Meie instituudi graafi-kakateedri juhataja, dots. K. TIHANE on pilte maalitud Sa'u-Mardi tarest ja Eestimaa teistestki vanadest elumajadest. Nädalapäevad on I korrusel väljas olnud dots. K. Tihase akvarellmaalide näitus eesti talurahvaarhitektuurist. Näha võib ligi kolmekümmet pilti.

Autor ise arvab, et ega ta nal-jalt Eestimaal leiagi küla, kus ta käinud poleks. Huvi vanade talupojelaamute vastu oli ammune, ja eks nii need ak-varellidki sündinud. Osa teh-tud kohapeal originaali järgi, osa varem võetud fotode järgi. Kõige rohkem on vanu elumaju alles Lääne-Eestis, ja piltegi on selle kandi majadest kõge roh-kem. Dots. K. Tihane kinnitab, et kõik väljapandu on eelkõige dokumentaalne etnograafiline materjal.

Siin on akvarellil Orinõmme küla Saaremaal. Ühine küla-kaev, mis praegu juba suur haruldus. Teisel on näha, et

rehetuba vanasti ka sauna eest käis. «Ega seda tänapäeval suurt teatagi,» arvab autor, «et rehetuba varem üks tähtis koht oli — elutuba, viljakuivatamise koht, ja saun pealegi.»

Kauasest huvist vanade ma-jade vastu on saamas raamat eesti talurahvaarhitektuurist. On praegu Tartus trükkimisel.

Praegu väljas olevast näitu-sest tahetakse album kokku panna.

Kui siiski leidub üks küla, kus käimata, siis — et dots. Tihane selle suvehakul üles leiaks! — äkki on seal mõni haruldane vana maja ootamas?

Kolmapäeval, 15. märtsil 1972 Nr. 7 (662)

